

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘIDÍ PROF. DR. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VECHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE II., ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ 40 KČ I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 KČ.

ROČNÍK XVII.

V PRAZE, V PROSINCI 1935.

ČÍSLO 10.

JUDr. JAROSLAV ČULIK:

Stálá delegace notářských komor.

Konečně učiněn opět krok kupředu na naší dlouhé cestě pro dosažení našich spravedlivých tužeb o dosažení pravého, a nikoliv jen fiktivního notariátu.

Dosavadní práce stavovská, o níž se dělilo 10 komor notářských, byla málo úspěšná. Bylo obtížno při různých náhledech a požadavech jednotlivých komor dosíci jednotného názoru, a tak stávalo se, že při ministerských anketách různily se návrh a náhledy jednotlivých delegátů komor, takže ministerstvo spravedlnosti samo často nebylo si jisto, čeho si stav náš přeje, a čeho požaduje neb odmítá. Bylo pak třeba zdoluhavého vyjednávání mezi komorami, aby aspoň se zjistilo jádro toho, co tvoří naše desideria.

Zavedením stálé delegace komor, a podrobením se všech komor její usnesením, ulehčí se velice celá práce stavovská a urychlí se nadmíru celá jednání.

Proto také advokacie u nás i jinde již dávno přišla k názoru jedině správnému, že ve věcech důležitých celého stavu se týkajících, nemůže a nesmí platiti zásada, „čím více hlav, tím více rozumu“, nýbrž, že třeba tu jednotnosti nazírání a kondensovaného útoku, jehož všichni příslušníci bez rozdílu národnosti a politického smýšlení se zúčastní — a založila stálou delegaci.

Také notáři poučení nedostatkem koncentrace a přítěží separatismu, dospěli k tomuto názoru, a ustavili stálou delegaci všech notářských komor jako jedinou a výhradnou reprezentantku stavovských a notářských práv.

Musíme přiznati a s povděkem kvitovati, že šťastná myšlenka zavést stálou delegaci ihned, a nečekati na nový notářský řád, v němž se též stanoví legálně, vzešla v hlavách našich německých kolegů, a musíme jim býti povděčni za to, že sami v sobě překonali obavu, jakoby uskutečnění myšlenky té mohlo býti na újmu jejich národnímu citění, vzhledem na značnou většinu notářů českých a slovenských, po případě i podkarpatoruských a rusínských.

Stanovy stálé delegace byly vypracovány zvláštním za tím účelem notářským sborem pražským zvoleným komitétem, (na němž lvi podíl náleží p. vicepresiden-

tovi komory dr. Poncovi a jednateři Spolku notářů čsl. dr. Frant. Janatkovi), a stanovy tyto zaslány všem komorám, které s malými změnami je přijaly, načež schváleny byly na valné schůzi delegátů všech komor ze dne 17. listopadu 1935.

Jest nyní na nové instituci, aby se ujala chutě práce, a spojenými silami dovedla stav náš do zaslíbené země strdí a mléka, jehož se stavu našemu po 80 let nedostává, a po němž tolik touží, nikoliv ze sobeckosti, nýbrž z vyššího ideologického stanoviska, ježto každý příslušník našeho stavu musí si přát, aby náš stát, těšící se ve středu Evropy nejvyšší pozornosti, nemusel se stydět za tak nedokonalé vypěstění a nemožící stav notářský, jaký zrodilo ve své pověstné polovičatosti staré Rakousko.

Úkol, který vznesen byl na Stálou delegaci, jest vskutku veliký, obtížný a nevděčný.

Budiž mi jako jejím prvním předsedovi dovoleno načrtnouti v několika rysech budoucí práci její.

První a hlavní zřetel bude dlužno obrátiti na uzákonění osnovy nového notářského řádu, jenž byl již tolikrát prodebatován a devětkrát pozměněn.

Nelze popřít, že osnova ta znamená určité, a to dosti značné plus pro náš stav, jisto jest ale též, že chová v sobě ustanovení pro nás těžce záživná, ano někde, jako na př. § 244, zejména pro naše kolegy slovenské a podkarpatoruské zcela nezáživná. Tu nastane delegaci prvá obtíž vyrovnati tuto nepříjemnost s ohledem na zamýšlenou unifikaci, která přece nemůže znamenati pro Slovensko a Podkarpatsko tolik, aby tamější kolegové zbaveni byli beze všeho nabytých a vykonávaných práv již z toho důvodu, že v zemích těchto není písemné projednávání pozůstalostí známo, a že ani obecenstvo na ně není zvyklo, a že advokacie tamější nemá následkem toho v důležité této věci žádných zkušeností, takže by obecenstvo snadno mohlo býti vydáno veliké škodě a zbytečnému zdražení.

S otázkou notářského řádu souvisí úzce otázka sazby za notářské úkony. Ačkoliv sazby ty,

jak známo, byly po celou dobu války zvýšeny pouze o 20%, a ačkoliv zvýšení sazeb bylo nám ministerstvem přislíbeno, avšak ke zvýšení nedošlo, nebylo by oportunní a ani dobře možné, abychom za nynější všeobecné mizerie domáhali se zvýšení. Jistě ale jest na místě, abychom se domáhali zrušení maximálních hranic v našem původním notářském tarifu z r. 1910 neznámých, a zavedením sazeb paušálních, z toho důvodu, aby jednak soudu i nám usnadnila se práce spojená s účtováním a připravováním poplatků za každý jednotlivý nepatrný úkon, což bude obecně uvítáno, neboť bude ihned bez dlouhého počítání vědět, čím jest povinováno, a jak veliký rozdíl jest mezi autonomní sazbou jiných stavů a legální sazbou naší.

Uzákonění notářského řádu a úprava sazeb notářských poplatků jsou naše nejbližší desideria, ale nikoliv jediná.

Delegace bude nucena obrátiti zřetel svůj i k jiným záležitostem, nikoliv jen notářským.

Jsou to otázka daní a poplatků.

Všeobecně se poukazuje k tomu, že nynější systém daňový jest nesnesitelný, že již míra zdanění poplatníka jest naplněna až po samý okraj. Platí to o každém, a platí to zejména i o notářích. Berní správy dále mají před očima dávno zašlé dobré časy, kdy postavení notářovo bylo skutečně dobré, aneb aspoň ucházející, čemuž dnes již není. Krise, která uchvátíla všechny poplatníky, zejména zemědělce, živnostnictvo, obchodnictvo i průmysl (nejlepší to naše klienty), projevuje svůj účinek i ve vyhledávání právní pomoci a zaražení přesunů majetkových, v obtížných opatření úvěrů, v ubývání sňatků, a tím i svatebních smluv, a konečně i stále se menšících pozůstalcích.

Bude tu nutno finanční správu upozorniti na šablonovitě, nepřesně, a tím škodlivě oceňování důchodů a výnosů a na mnoho útrat i na bezohledné počínání si berních správ, resp. její referentů při vyšetřování příjmů a vymáhání daní. To platí nejen ohledně notářů samých, nýbrž ohledně všech poplatníků, neboť právě my máme četné důkazy toho, jak nemístné zacházení s poplatnictvem má za následek předlužení, uvalení konkursů neb nuceného vzdání se živnosti, ano namnoze i násilné končení života u lidí méně odolných a málo energických. Není to zajisté v zájmu státu, aby vyměřující orgán viděl v každém poplatníku defraudanta. Takovýmto zacházením nevypěstuje se láska k státu a berní morálka.

Jest všeobecně známo, že čím přísnější jsou zákony, tím více roste nemorálnost, a tím více utvořuje se snaha obcházeti je, a vyrůstá nesnesitelný a nezdravý poměr poplatníka ke státu.

Jest na notářích jako orgánu mírumilovného a uklidňujícího, a jako rodinného rádce, aby hleděli takovému nesrovnalosti odstraniti a váhu jejich zákroků může dáti jen vážná korporace jako je stálá delegace.

Totéž platí též o dávkách komunálních a o poplatcích. Tu dlužno působiti k tomu, aby notáři nebyli zbytečně stíháni pokutami za mylné kolkování aneb zejména za opominutí ve smyslu zákona ze dne 28. dubna 1933 č. 65 Sb. z. a n. a činění zodpovědnými.

Není záhodno ani rozumno takovýmto pícháním jehlami (jedná se často o malé obnosy) vyvolati u no-

tářů nepříjemnost. Ne každé opominutí jest úmyslné, zejména uváží-li se, že notář musí, nemoha sám vše psáti, spoléhati na manipulační síly; mnohdy by stačilo telefonicky upozorniti na omyl, a netřeba hned voliti cestu platebních rozkazů pro malichernou věc, která často ani nevyváží cenu použitého papíru, nehledě ani ke zbytečné práci, které dalo by se použití jinde výhodněji.

Dalším úkolem delegace bude domáhati se jednotného paušalování daně obrátové, neboť dosavadní způsob ukládání její znamená pro notáře jen další vedlejší nehonorovanou práci, a mnohdy i nebezpečí následků nezaviněného, nýbrž nahodile opominutého zápisu, které při denním shonu se může přihoditi.

Veliký obor působnosti mohl by býti delegaci svěřen při sociálním pojištění notářů a jejich příslušníků.

Snad by se doporučilo pojištění to vznést na delegaci, a tím ušetřiti výlohy se zřízením zvláštních orgánů.

Totéž mohlo by se státi ohledně záručních fondů notářů, neboť centralisace v těchto věcech byla by jistě na místě, ježto při větším počtu osob platících, snížily by se náklady režijní.

Do působnosti delegace přináležejí též pěstovati a udržovati přátelské styky se stavy příbuznými, zejména advokáty i soudci, po případe i s úředníky správními, a konečně i s korporacemi, t. zv. liberálních stavů vysokoškolského vzdělání, neboť tu jest dosti styčných bodů, na nichž tyto stavy jsou stejně interesovány (na př. zdanění, poplatkové atd.).

Ovšem nemohla by se delegace dožadovati toho, aby z přátelství úplně zanecháno bylo domáhati se uskutecnění zlepšení stavu notářského jako výlučného listinného a osvědčovacího orgánu, kterýž musí delegaci vždy tanouti na mysli jako vedoucí idea, která jednou uskutečniti se musí.

Konečně bude úkolem delegace hleděti si i možných styků s kolegy zahraničními, a domáhati se na mezinárodním fóru a prostřednictvím jeho volného kolování notářských listin ve styku mezinárodním a zavedení její jako titulu exekutivního i za hranicemi států jiných.

Načrtl jsem jen tak maně, a jak mi v rychlosti myšlenky napadly — úkoly delegace, i jsem jist, že úkolů těch bude ještě mnohem více, a že mnohé teprve časem se objeví.

Jest tu práce dosti, neboť musíme uvážiti, že pole notářské leželo plných 80 let úhorem, a proto činnost delegace nebude záviděníhodnou.

Jest na notářích, aby to uznali, a zejména s počátku, než se stroj zaběhne, nebyli nevrlí a příliš přísní ve svém posuzování.

Všichni zvolení členové výkonného výboru jsou známí a osvědčení pracovníci stavovští, jistě nebudou zaháleti a nedali se voliti jen pro forma. Jest třeba ponechati jim času, a jsem jist, že vynasnaží se všemožně, aby dosáhli ne-li pochvaly, alespoň uznání všech, kdož jim v ruce jejich v důvěře svěřili kormidlo pyšného korábu „Notářství“, jehož šťastné pouťi do přístavu „Úspěchu“ přeji zdar!

Činnost notářů jako soudních komisařů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v roce 1934.

Obvod krajského soudu	Počet všech soudních komisí	Z toho		Úmrtíni zápisy		Předsevzetí jednotlivých jednání během projednávání pozůstalosti	Úplné provedení projednání pozůstalosti (§ 29 cis. pat. z 9. srpna 1854, č. 208, 2. věta ř. z.)	Revise pupilárních účtů	Jednání ve věcech sirotčích (§ 183 not. ř. z 21. května 1855, č. 94 ř. z.)	Odhady ve sporných i nesporných věcech	Dražby nemovitostí ve sporných věcech	Dražby reální o nesporných záležitostech	Sepsání konkursních inventarů	Jiná jednání
		a) za úplatu	b) bezplatně	a) za úplatu	b) bezplatně									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Čechy :														
I. Praha	13.842	5.155	8.687	890	8.248	291	4.306	1	1	30	7	4	1	63
II. České Budějovice	1.667	1.082	585	60	484	5	1.033	—	1	42	3	3	3	33
III. Česká Lípa	1.579	983	596	198	551	16	813	—	—	1	—	—	—	—
IV. Kutná Hora	1.294	1.071	223	48	139	22	1.066	—	—	8	—	5	2	4
V. Hradec Králové	1.931	1.559	372	12	223	14	1.675	—	—	—	—	3	—	4
VI. Cheb	2.875	1.805	1.070	297	826	59	1.641	2	—	38	—	2	—	10
VII. Chrudim	1.350	1.087	263	31	193	2	1.113	—	—	5	—	1	2	3
VIII. Jičín	1.660	1.237	423	59	285	5	1.287	—	—	10	—	1	—	13
IX. Klatovy	617	509	108	36	84	1	464	—	—	1	1	2	—	28
X. Liberec	2.248	1.238	1.010	234	915	19	1.055	—	—	22	—	2	1	—
XI. Litoměřice	3.752	2.046	1.706	393	1.367	101	1.883	—	—	5	—	3	—	—
XII. Mladá Boleslav	1.418	1.049	369	68	327	31	986	—	—	3	2	—	1	—
XIII. Most	1.860	1.234	626	118	522	60	1.152	—	—	4	—	3	—	1
XIV. Písek	1.222	955	267	107	198	18	869	—	—	25	1	—	1	3
XV. Plzeň	1.977	1.239	738	117	550	15	1.234	10	—	44	3	2	—	2
XVI. Tábor	1.246	943	303	31	43	11	1.126	—	—	11	2	—	—	22
Čechy	40.538	23.192	17.346	2.699	14.955	670	21.703	13	2	249	19	31	11	186
Morava :														
I. Brno*)	5.139	2.519	2.620	256	2.371	77	2.408	—	1	7	—	7	3	9
II. Uherské Hradiště	1.437	1.355	82	21	17	87	1.306	—	—	1	—	5	—	—
III. Jičín Nový	1.380	902	478	165	428	9	775	—	—	—	—	2	1	—
IV. Jihlava	1.099	809	290	84	256	6	746	—	1	—	—	3	—	3
V. Olomouc	2.424	1.579	845	152	722	30	1.501	—	—	—	1	9	—	9
VI. Ostrava Moravská	433	390	43	—	—	—	430	—	—	—	—	2	1	—
VII. Znojmo	1.437	1.193	244	60	198	27	1.128	3	—	—	—	15	—	6
Morava	13.349	8.747	4.602	733	3.992	236	8.294	3	2	8	1	43	5	27
Slezsko :														
I. Opava*)	2.581	1.322	1.262	246	1.117	17	1.178	—	—	9	—	5	4	8
II. Český Těšín	882	666	216	4	165	16	692	—	—	1	2	—	—	2
Slezsko	3.466	1.988	1.478	250	1.282	33	1.870	—	—	10	2	5	4	10
Čechy	40.538	23.192	17.346	2.699	14.955	670	21.703	13	2	249	19	31	11	186
Morava	13.349	8.747	4.602	738	3.992	236	8.294	3	2	8	1	43	5	27
Slezsko	3.466	1.988	1.478	250	1.282	33	1.870	—	—	10	2	5	4	10
Celkový počet všech úkonů soud. komisařství v Čechách, na Moravě a ve Slezsku za rok 1934														
	57.353	33.927	23.426	3.687	20.229	939	31.867	16	4	267	22	79	20	223
*) Civilní soudy.														